

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

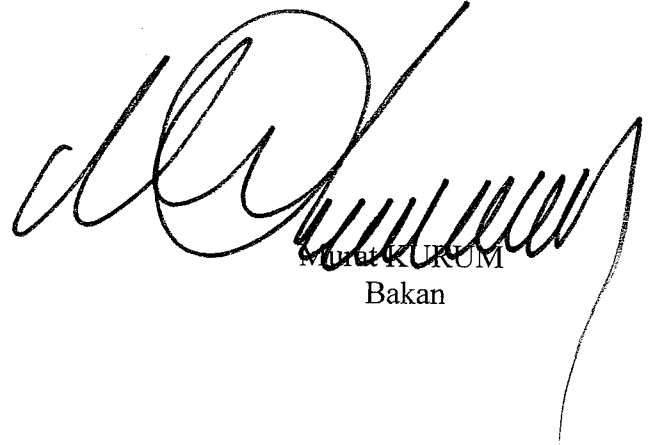
Sayı :30824082-610 - 11180493
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

09 Aralık 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste ve Ekleri (64 Sayfa)

**ELAZIĞ MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜRSEL EROL'UN
TBMM 7/16975 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Anayasa'nın 56. ve 63. maddelerinde devletin çevreyi, kültür ve tabiat varlıklarını korumakla yükümlü olduğu ifade edilmesine, 2872 sayılı Çevre Yasası'nın 10. maddesinde Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu kararı alınmadan projelere ilişkin ihale yapılamayacağı, projelere izin verilemeyeceği ve inşaatla başlanamayacağı, ÇED Yönetmeliği'nin 19. maddesinde ÇED Olumlu kararı alınmadan başlanan projenin inşaat faaliyetlerinin ilgili Bakanlık tarafından derhal durdurulması gerektiği belirtilmesine karşın Tunceli'nin Çemişgezek ilçesi'ndeki Tağar Çayı üzerinde kurulması planlanan "Çemişgezek Regülatörü ve Hidroelektrik Santrali Kapasite Artış ve Regülatör İnşaatı Projesi" nde ÇED raporu olmadan inşaat çalışmalarına başlanılmıştır. İlgili bölge tarafı olduğumuz Bern Sözleşmesi'ne göre kesin koruma altında bulunan yaban keçisi ve su samuru gibi türlerin bulunduğu bir yerdir. Yine aynı bölgede 2863 sayılı Kültür ve Tabiatlarını Koruma Kanunu'na göre tescillenmiş ve koruma altına alınmış Urartu Kaya Mağaraları, İn Delikleri, Derviş Hücreleri ve tarihi Tağar Köprüsü bulunmaktadır. Anayasaya, yasalara ve yönetmeliklere aykırılıklar oluşturan bu süreç bölgenin tarihi ve kültür varlığına, doğal mirasına ve çevreye geri dönüşü olmayan zararlar vermektedir. Hukuk devletinin temel gereği olarak eylem ve işlemlerinde kendi koyduğu kurallara uymakla yükümlü olan idarenin söz konusu hukuksuz süreç ile ilgili yaptırımında bulunması zorunluluktur.

Bu bağlamda;

- 1- 2872 sayılı Çevre Yasası'nın 10. maddesine ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin 19. maddesine doğrudan aykırı bir şekilde ÇED süreci tamamlanmadan inşaatla başlandığına ilişkin Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? İlgili süreç hakkında Bakanlığınızca başlatılan bir soruşturma var mıdır?
- 2- Projenin etki edeceği tarihi ve kültürel mirasın korunmasına ilişkin Bakanlığınızca ne gibi önlemler alınmıştır?
- 3- Taraf olduğumuz uluslararası sözleşme hükümlerince proje kapsamında bulunan yaban keçisi ve su samuru gibi nesli tükenmekte olan canlı türlerinin korunması ile ilgili Bakanlığın yapmış olduğu herhangi bir çalışma var mıdır, var ise nelerdir?
- 4- Proje bölgesinin yerleşim yerlerine yakınlığı göz önünde bulundurulursa projenin yerleşim yerleri ve yerel halkın yaşam koşulları için oluşturduğu riskler için Bakanlığınızca herhangi bir önlem alınmış mıdır?
- 5- Projenin ÇED Dosyası'nda yer alan, proje inşaatına faaliyet sahibi tarafından arazide kırma eleme tesisi ve hazır beton üretim tesisi kurulmasına ilişkin ÇED süreci tamamlanmış mıdır?

CEVAPLAR

- 1- Tunceli İli'nin Çemişgezek İlçesi'nde bulunan Tağar Çayı üzerinde Er İdare Turizm İnş. Gıda Temizlik Hiz. Alımı San. ve Tic. A.Ş. tarafından yapılması planlanan "Çemişgezek Regülatörü ve HES Kapasite Artışı (0.124 MWm /0,116 MWe'den 2,104 MWm/2,062 MWe'ye çıkarılması) Projesi " hakkında, Bakanlığımızda yürütülen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci devam etmekte olup, proje alanında inceleme yapılması için Tunceli Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) talimatlandırılmıştır. Tunceli Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) yerinde inceleme yaparak tespitlerini düzenledikleri tutanak ile Bakanlığımıza göndermiştir. Konu ile ilgili değerlendirme süreci devam etmektedir.
- 2- Projenin İnceleme-Değerlendirme Komisyonu içerisinde Kültür ve Turizm Bakanlığı Erzurum Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü de yer almakta olup, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci içerisinde proje hakkındaki görüşleri doğrultusunda işlem yapılacaktır.
- 3- Projenin İnceleme-Değerlendirme Komisyonu içerisinde Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü de yer almakta olup ÇED süreci içerisinde proje hakkındaki görüşleri doğrultusunda işlem yapılacaktır.
- 4- Projenin ÇED süreci içerisinde proje yeri ve etki alanı dikkate alınarak gerekli kurum-kuruluşlardan oluşan İnceleme-Değerlendirme Komisyonu oluşturulmuş olup, Komisyon tarafından yerleşim yerlerine etkileri de dahil olmak üzere tüm çevresel etkiler ve bu etkilere karşı alınması gerekli tedbirler incelenip değerlendirilerek karar aşamasına geçilecektir.
- 5- Projeye ait ÇED Başvuru Dosyası'nda da belirtildiği üzere proje inşaatı esnasında faaliyet sahibi tarafından arazide kırma eleme tesisi ve hazır beton üretim tesisi kurulması planlanmamakta olup, proje kapsamında ihtiyaç duyulan malzeme en yakın üreticiden satın alınacaktır.